

היום נלמד בעזרת ה':

כתובות דף כח

למדנו אתמול: אביי הסתפק האם לכהן שגירש את אשתו מותר לגור יחדיו בשני בתים נפרדים באותה חצר? הגמרא פשטה את הספק שאסור.

מי נדחה מפני מי: מי הולך מהחצר ומי נשאר בה?

אלא לאו כהאי גוונא: חצר של שניהם, ומוכח שהיא נדחית מפניו.

הגמרא דוחה: מדובר ששניהם שוכרים בתים בחצר (= דאגיר מיגר) ולכן האישה נדחית מפני האיש, אבל אם היו לשניהם בתים בחצר הוא היה נדחה והיא היתה נשארת (כי קשה לאישה לעסוק במכירה וקניית דירה יותר מהאיש - ע"פ שיטמ"ק).

*

לוה הימנה בנכסי אביה: בעלה הכהן שגירש אותה, לוח ממנה כסף בעודם נשואים (הדבר יתכן בכסף שהאישה הביאה לחתונה המוגדר כ'נכסי מלוג' והוא שייך לה). לאחר הגירושין היא פורעת את חובה על ידי שליח ולא הולכת בעצמה אל הגרוש, בכדי שלא יבוא לידי קירוב הדעת (וכהן אסור להחזיר גרושתו).

ואי אתו לקמן לדינא: ואם הזוג הגרוש יבואו יחדיו לבית דין לא נדקק לדון בטענותיהם, כי עליהם לעשות זאת על ידי שליח. **שמותי משתינן:** מנדים אותם. **נגודי:** מלקים אותם.

תנא ב'אבל רבתי (= מסכת שמחות): שגרושת כהן מהאירוסין מותרת לפרוע את חובו של בעלה בעצמה, כי אין ליבו גס בה (= רגיל וקרוב אליה) עדיין.

הוא ארוס וארוסתו: מעשה בארוס כהן שגירש את ארוסתו ובאו שניהם לבית דין לפני רבא, וישב רב אדא בר מתנא לפני רבא. רבא העמיד שליח שידון במקום אחד מהם כדי שלא ישוה יחדיו בדיון. אמר לו רב אדא בר מתנא: הרי כתוב במסכת שמחות שבארוס וארוסתו אין חשש? אמר לו רבא: אני רואה שליבם גס זה בזה ואם כן יש חשש שיתקרבו זה לזה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

*

משנה: זה כתב ידו של אבא: אפילו שמת אביו כשהוא היה קטן, הוא נאמן. ועל פיו מכשירים את חתימת אביו על שטר.

שיצאה בהינומא וראשה פרוע: שזה סימן שהיתה בתולה כמבואר בתחילת הפרק.

ושהיה חולק עמנו על הגורן: בקבלת תרומה.

והמקום הזה בית הפרס: שדה שהיה בה קבר ונחרשה השדה, כמבואר בגמרא.

ועד כאן היינו באין בשבת: עד כאן תחום שבת של העיר.

דרך היה לפלוני: בשדה של אדם אחר והחזיק בה ג' שנים, שאז יכול לטעון הפלוני שהוא קנה את הדרך הזו מבעל השדה. מכיון שזו עדות המתייחסת להוצאת ממון מאדם אחר - לא נאמן, אלא צריך עדות מעולה. (ואפילו שנאמן להעיד על אשה שנישאת בתולה ומגיע לה מאתיים? זהו משום שרוב נשים בתולות נישאות).

מעמד ומספד: פלוני היה נוהג לעשות מספד למתים שלו בשדה הזו וכן לעשות להם 'שבעה מעמדות'. וגם כאן הוא בא להוציא ממון מאחר כנ"ל.

גמרא: והוא שיש גדול עמו: מדובר במשנה שמצטרף עד נוסף לאיש המעיד על מה שראה בקטנותו.

וצריכא: להשמיע לנו גם שהוא נאמן על חתימת אביו וגם על רבו וגם על אחיו.

אביו הוא מצוי אצלו כל הזמן ולכן הוא מכיר את החתימה שלו. מאידך רבו יש לו יראה ממנו ולכן הוא זוכר היטב את החתימה שלו.

כיון דקיום שטרות דרבנן: מהתורה 'עדים החתומים על השטר - נעשה כמי שנחקרה עדותן בבית דין' ואין צורך בקיום החתימות. רבנן שתקנו לקיים את החתימות הם גם הכשירו את העדות של אדם על מה שראה בקטנותו אפילו על חתימה של אחיו.

גילוי מילתא בעלמא: בעיקרון יש לנו רוב נשים שנישאות בתולות, והעד המעיד על מה שראה בקטנותו רק מגלה את הדבר ומפרסם אותו (כדי להראות לכל שהדין אמת).

ודלמא עבד כהן הוא: שאוכל בתרומה, ומניין שהאיש שאכל תרומה בתור ילד ב'בית הספר' הוא כהן?

לוה הימנו רבו: עבד שרבו לזה ממנו כסף, או שמסר לו נכסים שיהא אפוטרופוס עליהם לעשות עסקים, או שהעבד הניח תפילין, או קרא ג' פסוקים בתורה בבית הכנסת - אין דברים אלו ראייה שהאדון שחרר אותו לחירות. והרי אסור לאדון ללמד את עבדו תורה?

התם דאיכרי עבד מדעתו: שם העבד שקרא בתורה עשה זאת מעצמו.

למדנו במשנתנו - לטבול לאכול בתרומה:

מדובר בתרומה מדרבנן, כגון תרומת חו"ל או פירות (= מן התורה רק דגן תירוש ויצהר חיבים בתרומה), וכיון שזה מדרבנן לכן הקילו והאמינו לו על מה שראה כשהיה קטן.

למדנו במשנתנו - ושהיה חולק עמנו על הגורן:

משנתנו כדעת הסובר שאין חולקים תרומה לעבד אלא אם כן רבו (= אדונו) הכהן נמצא עמו, ולכן כשמעידים שחלקו לו תרומה זוהי הוכחה שהוא כהן.

וכדברי הבריייתא - כהנת שהתערב וולדה עם וולד שפחתה ואין אנו יודעים מי כהן ומי עבד, שניהם יוצאים יחד לגורן ונוטלים חלק אחד, לפי שאין חולקים תרומה לעבד אלא אם כן רבו עמו (= וכששניהם הולכים יחד נמצא שיש כאן עבד עם רבו הכהן), זו דעת רבי יהודה.

רבי יוסי אומר - כל אחד מהם יכול ללכת לגורן לבדו ולומר - אם אני כהן תנו לי בשביל עצמי, ואם אני העבד של הכהן תנו לי בשביל רבי.

טעם מחלוקתם:

במקומו של רבי יהודה היו מעלים מתרומה ליוחסין, ולכן הוא סובר שלא חולקים תרומה לעבד, שמא הרואים שמחלקים לו תרומה יעלו אותו ליוחסין, אבל במקומו של רבי יוסי לא היו מעלים מתרומה ליוחסין, ולכן הוא סובר שחולקים תרומה לעבד, מפני שאין את החשש הנ"ל.

תניא, אמר רבי אלעזר בר צדוק: העדתי רק עדות אחת בחיים שלי, וסברו להעלות עבד לכהונה מחמת עדותי, אבל בסוף התברר שהוא עבד ולא העלוהו. המעשה קרה מחמת שרבי אלעזר היה במקומו של רבי יוסי וראה שחולקים לעבד תרומה בבית הגרנות (= לפי ששם לא היו מעלים מתרומה ליוחסין), והלך והעיד על כך במקומו של

רבי יהודה (= ששם כן היו מעלים מתרומה ליוחסין) לכן סברו להעלותו לכהונה על פי עדותו.

למדנו במשנתנו - ושהמקום הזה בית הפרס הוא:

בית הפרס דרבנן: שדה שנחרש בה קבר, אנו חוששים שמא המחרשה הוליכה את עצמות המת על פני שטח של מאה אמה, ואדם שהלך בשדה זו נטמא שמא נגע או הזיז עצם בגודל שעורה שזהו השיעור לטומאה, וכיון שטומאה זו מדרבנן לכן האמינו לעד שראה זאת כשהיה קטן.

מִנְפַח אדם בית הפרס והולך: רבנן התיירו לאדם שהולך לשחוט קרבן פסח ללכת בבית הפרס, ע"י שמנפח בפיו (ו"א במפוח) על האדמה שלפניו, כדי לראות האם יש שם עצם כשעורה. (= החשש הוא שמא יגע או יזיז עצם כשעורה ולא שמא יאהיל עליה, לפי שעצם כשעורה לא מטמאה באהל).

בית הפרס שנקד טהור: שדה שהיא 'בית הפרס' והרבה אנשים הולכים שם ברגליהם, אנו תולים ואומרים שכל העצמות התרסקו ואין שם יותר עצם כשעורה, ולכן השדה טהורה.

למדנו במשנתנו - ואין נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה וכו':

משום שלא מוציאים ממון על פי עדות כזאת, אלא רק על פי עדות כשרה.

*

ברייתא: ת"ר, נאמן התינוק: כלומר שנאמן להעיד בגדלותו מה שראה בקטנותו.

טהורה וטמאה סלקא דעתך? מה שייך לומר טומאה וטהרה במשפחות?

ושאכלנו בקצצה של בת פלוני לפלוני: יבואר לקמן.

ושהיינו מוליכים חלה ומתנות לפלוני כהן על ידי עצמו וכו': כלומר כשהוא מעיד שאבא היה שולח אותי להוליך חלה ומתנות לפלוני הכהן הוא נאמן, אבל לא אם הוא מעיד שאבא היה שולח לכהן ע"י מישהו אחר.

וכלן אם היה עובד כוכבים ונתגייר וכו': כלומר אם הוא היה עכו"ם בשעת ראיית העדות ואח"כ התגייר או שהיה עבד והשתחרר, וכעת בא להעיד על מה שראה כשהיה גוי או עבד אינו נאמן.

הגמרא ממשיכה להביא את דברי הברייתא:

רבי יוחנן בן ברוקא אומר נאמנים: אי אפשר לומר שהוא בא לחלוק על הסיפא (= שאדם לא נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה וכו') שהרי לא מוציאים ממון ע"פ עדות שראה בקטנותו, אלא הוא חולק על הרישא (= וכולן אם היה עובד כוכבים ונתגייר וכו'), שת"ק סבר שכיון שהוא מעיד על מה שראה כשהיה גוי, וגוי לא מדייק במה שהוא רואה, לכן אינו נאמן, ורבי יוחנן בן ברוקא סבר שכיון שבדעתו להתגייר הרי הוא מדייק.

מאי קצצה? מה כוונת הברייתא לעיל - 'ושאכלנו בקצצה של בת פלוני לפלוני'?

בואו וקחו לכם דוגמא לדורות: כלומר קחו אות וסימן כדי שהדורות הבאים יזכרו.

הדרך עלך האשה שנתארמלה